

Egy évforduló.

Ez az esztendő harmincadik évfordulója elnökünk, *Pintér Jenő* első irodalomtörténete megjelenésének; annak, hogy 1909-ben adta ki a M. Tud. Akadémia által jutalmazott pályaművét: „*A magyar irodalom története a legrégebb idők-től Bessenyei György fellépéséig*“ c. nagy munkát két kötetben; majd 1913-ban ugyancsak két kötetben ennek *Kazinczy Ferenc* haláláig terjedő folytatását. 1921-ben bocsátotta közre teljes irodalomtörténetét: „*A magyar irodalomtörténet kézikönyvét*“ két hatalmas kötetben, 1926-ban kétkötetes képes irodalomtörténetét, s 1930—34-ig adta ki „*Pintér Jenő magyar irodalomtörténete*“ címen hétkötetes főművét. Ez az 5689 lapra terjedő irodalomtörténet-óriás bámulatra méltó alkotása egy kiváló tudós elmének s egy vasszorgalmú, páratlanul önfeláldozó magyar embernek.

Nincs szükségünk arra, hogy *Pintér Jenő* említett műveit, valamint a többieket is egész munkásságát dicsérjük, az eléggé dicséri önmagát. S nincs szükség erre különösen az Irodalomtörténeti Társaságban, melyet ő alapított, s melynek minden tagja jól ismeri ezt a tudományunk terén eddig páratlanul nagy teljesítményt. Ezáltal csak azt tehetjük, hogy *Pintér Jenő*t ebből a jubiláris alkalomból a legmelegebben, a legnagyobb szeretettel üdvözljük, s erőt és egészséget kívánjunk neki nagyjelentőségű működésének folytatásához.

Szinnyei Ferenc.

Gróf Kuun Géza.

1938. december 28 án volt gróf Kuun Géza születésének százéves fordulója. A tudományos körök, folyóiratok, lapok sorra megemlékeztek a nagy tudósról, ki mint keleti nyelvész, magyar őstörténet-, egyetemes ősvallástörténet- és néprajzi író nagy és eredményes munkásságot fejtett ki. Nagyszabású művei: a *Kun-kódex* tudományos kiadása (1880), melyben megfejtette a kihalt kun nyelv problémáját; a honfoglalásra vonatkozó arab és perzsa írók szövegeinek kiadása, fordítása és értelmezése *Keleti kútfők* címen a Magyar Tudományos Akadémia emlékszerői kiadványában, a *Magyar Honfoglalás Kútfőiben* (1898); őseink honfoglalás előtti vándorlásait, harcait, állami, társadalmi és vallási viszonyait egybefoglaló kétkötetes latinnyelvű őstörténeti munkája (*Relationum Hungarorum cum oriente gentibusque orientalis originis historia antiquissima*, 1892, 1895) kitűnő helyet biztosítottak neki a magyar tudományosság történetében. De e kedvelt tudományszakjain kívül egyéb téren is dolgozott; így vannak irodalomtörténeti közleményei és tanulmányai is. Családtörténete is szorosabb kapcsolatban van két íróval: *Kazinczy Ferenc*cel és *Döbrentei Gábor*ral. Méltó tehát, hogy ez alkalommal az irodalomtörténet is megemlékezzék róla.

Gróf Kuun Géza nagyanyja volt gróf Gyulai Ferencné Kacsándy Zsuzsánna, fiatalkorában szépségéről, szellemességéről és olvasottságáról messze földön híres leány. Eszményképe volt Kazinczy Ferencnek, mivel 1785-ben Kasán, gróf Török Lajos házánál ismerkedett meg. Sokat voltak együtt, beszéltek a magyar és külföldi irodalmakról, a klasszikus görög irodalomról, mert Kacsándy Zsuzsánna a görög írókat eredetiben olvasta; mint a misztikus rózsarend tagjai, a század népboldogító törekvéseiről. A leány szépsége és szelleme egészen elbájolta Kazinczyt, ki róla kezdte szőni jövő boldogságának ábrándjait. De a sors másképp határozott. Zsuzsánna gróf Gyulai Ferenchez, a dúsgazdag erdélyi mágnáshoz ment férjhez; Kazinczy csak jóval később, fogsága után nősülhetett. Zsuzsánna iránti szerelme forro tiszteletté változott, mely egész életén át hevítette. Kacsándy Zsuzsánna azon eszményi nőalakok (Steinmetz Ninon, Radvánszky Teréz, gr. Török Zsófia) közé tartozott, kik Kazinczy lelkének nemes idealizmusát táplálták.

Gróf Gyulayné, midőn 1814-ben egyik leánya társaságában szülőmegyéjét, Zemplént felkereste, Kazinczyt is meglátogatta Széphalmon. Kazinczy elsősorban ezt a látogatást viszonozta, midőn ugyancsak egyik leányával 1816 nyarán Erdélyt felkereste. Legboldogabb napjait a grófné birtokain, a székelyföldi Andrásfalván s a hunyadmegyei Dédácson töltötte, amiről *Erdélyi levelei* tanúskodnak.

A korán özvegyé lett grófné Kazinczyhoz fordult fia számára nevelőért. Ez Döbrentei Gábort ajánlotta, ki tiz-nkét évig (1808—1820) volt a család körében, mint az ifjú gróf Gyulay Lajos nevelője. Döbrentei Erdélyben élénk irodalmi életet indított meg. A Gyulay-kastélyok szalonjaiban tárgyalták meg az irodalmi és művészeti kérdéseket s pendítette meg Döbrentei egy erdélyi tudós társaság és tudományos folyóirat eszméjét. Ez utóbbit nemsokára valóra is váltotta. Mikor 1813-ban növendékével Kolozsvárra ment, a család támogatásával megindította az *Erdélyi Múzeumot* (1814—18), melynek egész Erdély művelődésére gyakorolt jótékony hatásán kívül Katona József *Bánk bánjának* a létrejöttét is köszönjük. Döbrentei, ki növendékével együtt Marosvásárhelyen jogot is hallgatott s a királyi táblán fel is esküdött, mint Hunyad megye táblabírájává kinevezett jóbarát, 1820-ban vált meg a családtól, amellyel a meleg összeköttetést mindvégig megtartotta.

Gróf Gyulay Ferencné leánya. Konstancia (gróf Kuun Lászlóné) Géza fia számára Döbrenteihez fordult házi nevelőkért, miként előbb anyja Kazinczyhoz. Így gróf Kuun Géza nevelkedésében közvetve is sokat köszönhet Döbrenteiének, akinek példája keltette fel lelkében az irodalom szeretetét. Önéletrajzában írta: „Döbrentei Gábor érdeklődése irántam már zsenge gyermekéveimben kezdődött s fokozottabb arányban tartott élete végéig. Béke porainak, áldás emlékének“.

Gróf Kuun Géza egész élete folyamán melegen ápolta Kazinczy és Döbrentei kultuszát. 1881-ben nővérével, Fáy Bélánéval együtt a dedácsi parkban, az „agg szilas“ árnyékában Kazinczy tiszteletére oszlopot emelt, melyet a két testvér kegyeletes irodalmi ünnep keretében leplezett le. Az oszlopon lant és lepke, ahogy azt maga Kazinczy rajzolta egy emléklapra s az ugyancsak ő általa fogalmazott felirat. Marosnémeti kastélyának gyönyörű parkjában, melynek fái, útjai, padjai családtagokról s a családdal kapcsolatban levő kiváló emberekről voltak elnevezve, Kazinczy emlékét egy kőoszlop őrizte e felirással:

„Kazinczy Ferenc ittlétének emléke 1816-ban.“ Ugyanitt Döbrentei emlékét egy liget neve örökítette meg.

Az irodalomtörténet már az előtanulmányai (classica philologia, keleti nyelvészet, történet, régészet) között szerepelt gróf Kuun Gézának. A kegyesrendi Reisinger János egyetemi tanártól hallgatta a pesti egyetemen (1855—58). Szilády Aronnal, a jeles irodalomtörténetíróval együtt ment 1858 őszén a göttingai egyetemre. Sziládyval életé végéig meleg barátságot tartott s nem egyszer vele olvastatta fel dolgozatait az Akadémiában. Szilády keltette fel a kedvét, hogy a birtokában levő irodalmi ereklyéket közölje s e téren is dolgozzék.

Irodalomtörténeti munkássága közlésekkel kezdődik családi levéltára anyagából. Ilyenek: *Böllöni Farkas Sándor leveleiből* (Keresztény Magvető, 1884—85). *Kazinczy két levele Lészay Dánielhez* (Széphalom, 1816. okt. 8., 1817. jan. 7. Hunyad, 1881). *Kisfaludy Sándor két levele Döbrentei Gáborhoz* (Irodört. Közlemények, 1891).

Szeretettel foglalkozott erdélyi irodalmi és tudományos társaságok történetével. Erre, mint az illető társaságok elnöke, mintegy erkölcsileg kötelezve érezte magát. Ilyen dolgozatai: *Erdélyi tudományos igyekezetek* (Erdélyi Múzeum, 1900), melyben a XVIII. és XIX. század irodalmi mozgalmait, báró Kemény József, gróf Batthyány Ignác püspök, gróf Teleki Sámuel, Döbrentei Gábor, Aranka György, Cserey Farkas, Kerekes Abel, Vass József munkásságát ismerteti. *Visszapillantások az Erdélyi Múzeum megalapítására* (Erdélyi Múzeum, 1898), melyben gróf Mikó Imre alapító törekvéseit méltatja. A *Hunyadmegyei Történeti és Régészeti Társulat előzményei és előjelei* (A társulat évkönyve 1889, Déva).

Kegyelettel ápolta a tudományos irodalom elhunyt jeleseinek emlékét. *Kőrösi Csoma Sándor* életéhez becses adatokat közölt (Ker. Magvető, 1887). Ismertetést írt *Kerekes Abel* szászvárosi tanárról, ki a XIX. század elején egy magyar történeti folyóirat megindítását s Erdély történetének megírását tervezte, de ezekben kora halála megakadályozta. Emlékbeszédben méltatta *Szilágyi Sándor* jeles történetíró, személyes jóbarátja emlékezetét, továbbá *Döbrentei* születésének százados évfordulóját a Hunyadmegyei Tört. és Régészeti Társulat 1886. évi december havi gyűlésén. Ez utóbbi emlékbeszéd egy részletét *Budapest 1820-ban* cím alatt kiadta az Erdélyi Múzeumban (1902). Ebben Döbrentei levelei alapján érdekes képet fest Budapest akkori irodalmi mozgalmairól.

Gróf Kuun Géza 1870-től a hunyadmegyei Marosnémetiben lakott a Gyulay-ösöktől örökölt kastélyában, hozzá méltó lelkű nejével, báró Kemény Vilmával. Itt fogadta nyaranként nagyszámú látogatóit a világ minden tájáról. A vendégeknyv tanúsága szerint jártak nála: Beöthy Zsolt, id. Szinnyi József, Ferenczi Zoltán irodalomtörténetírók, hogy csak a legkiválóbbakat említsük. Innen ment Budapestre és Kolozsvárra az irodalmi és tudományos társulatok gyűléseire s rendes évi olaszországi útjára.

Meghalt 1905. április 10-én. Hamvai a kolozsvári temetőben nyugszanak. Emlékét a magyar tudományosság kegyelettel őrzi. *Dr. Nagy Sándor.*

Arany János és Koroda Pál.

E levél írásakor Arany János még az Akadémia terhes főttkári teendőit végezte, bár már több ízben lemondással igyekezett ettől szabadulni; annyi töredékét vágyódott befejezni. Lelkiismeretességére, úri fölfogására jellemző, hogy az ismeretlen költő kívánságát nemcsak a válaszlevéllel, de másképp is teljesíteni igyekezett, s megengedte a névtelen írónak, hogy első munkáját nyomtatásban neki dedikálhassa. A fiatal író, Koroda Pál, munkája 1876-ban meg is jelent, *A Túlvilág Komédiája, Az ember tragédiáját* utánzó, drámai költemény, Arany Jánosnak ajánlja „mély tisztelete csekély jeléül a szerző”. A levélből nem lehet megállapítani, hogy Koroda művének melyik részletét küldte el, de az Arany által kívánt „feloldást” nem lehet benne megtalálni, mert az egészben éppen a „compositio” van elhibázva. A levél fényt vetít a „tört kedélyű” költő akkori lelkivilágára; még pársoros levélben is esztétikai tanácsokat próbál adni a kezdő írónak. Érdekes a levélben lévő Horatius-idézet: ennek is megvan a története. Majdnem egy évtizeddel előbb, mint az alábbi levél kelt, írja Tompának (1867), mikor leánya halálát feledtetni akarta, hogy „mikor semmit sem tudtam dolgozni, a cholera alatt, úgy fogtam ki rossz *memóriámon*, hogy magoltattam napról-napra. Száz óráig felvittem Horatiusból”. (Voinovich Géza: *Arany János életrajza*. III. 197.) Ez a nagy horatiusi anyag évekig elkíséri s egy-egy levelében fölbukkan: egy ugyancsak Tompához írtban (u. o. 216—217.) és az alábbiiban is.

Tisztelt uram,

Megbocsát nekem, ha mint tört kedélyű, beteg ember, ki a mellett prozai teendőkkel elhalmozva, alig foglalkozom valaha költői dolgokkal, csak röviden válaszolok becses soraira. Ha kegyed úgy véli, hogy nevem odafüggesztése művének bármi csekély előnyére válik: teheti bizvást. A küldött mutatványokból úgy látom, hogy a munka sokat ígér; azonban ily tárgyokról az egész compositio határoz leginkább; s az ilyenekre áll az, hogy lehet az ember Dante, Goethe, vagy legalább Madách — de

„mediocribus esse poëtis

Non di, non homines, non concessere columnae.”

Látom a skepsist a közlöttekéből, de a feloldást nem: azt az egésznek kell meghoznia s remélem meg is hozza, mert a nélkül nincs harmonia, nincs költészet.

Fogadja üdvözetemet!

Budapesten, 1876. január 10.

Szíves tiszteelője
Arany János.

A levél Koroda Pál hagyatékával került a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárába 1933-ban.

Kozocsa Sándor.

Elhúnytak.

ADLER LASZLÓ, szül. Budapesten 1881 január 17-én, megh. u. o. 1938 decemibr 13-án. — Több száz dalt szerzett jobbára a saját szövegére. *Jaj a tangó* c. operettjét 1913-ban mutatták be Budapesten. Írói neve Anyos Laci.

ANYOS LACI, l. Adler László.

ASZLANYI KAROLY, hírlapíró, szül. Orsován 1908 április 22-én, megh. Dorog közelében az 57. kilométerkő mellett 1938. december 8-án reggel 9-kor autószerencsétlenség következtében. — R. kat. Atyja: A. (1911-ig Ausländer) Dezső, hírlapíró és filozófus. Tanulmányait Gyulafehérvárt, Nagybeeskereken és Bécsben végezte. Hosszabb időt töltött Dániában, Németországban és Angliában. Eredetileg zenei pályára készült, majd hírlapíró lett. Haláláig b. munkatársa volt a *Sporthírlap*nak, melynek megbízásából halála reggelén saját kis autójával az 1938 novemberében felszabadult Felvidékre indult, hogy az ottani sportviszonyokról számoljon be lapjának. — Munkái: *Pénc a láthatáron*. Reg. [Bp., 1929]. (Ism. 1929: A Toll 29. sz., Mság 219. sz., Ujs. 250. sz.; 1930: M. Hírl. 45. sz., M. Kult. 185. l., Nyugat, I : 224. l., P. Lloyd 14. e. sz.) — *Hayboyt nem lehet agyonütni*. (P. Hírl. Kvek. 252.) U. o., (1932). — *A bádogkirály leánya*. Írta Kirk Van Hossum. (U. o. 285.) U. o. (1933). — *Egy boxbajnok szerelmei*. Írta u. a. (U. o. 298.) U. o., (1933). — *Az álmos riporter*. Írta u. a. (U. o. 312.) U. o., (1933). — *Szilveszter*. Reg. [U. o., 1933]. (Ism. 1933: Mság 257. sz., P. Lloyd 250. e. sz., P. Hírl. 270. sz.; 1934: M. Kult. 185. l., Nyugat, II : 335. l., Ung. Jahrb. 17 : 350. l.) — *A sötét kamra*. (Bokréta Reg. 1.) [U. o., 1933]. — *Aki a pénz elől menekül* (Világvárosi Regek 57.) U. o., (1933). — *A kétfenekű dob*. (U. o. 63.) U. o., (1933). — *Utazás a villamosszék körül*. (U. o. 84.) U. o., (1933). — *Dráma a háztetőn*. (U. o. 128.) U. o., (1934). — *Hét pofon*. (U. o. 141.) U. o., (1934). (Megfilmesítette az UFA. Új kiad. U. o., [1937].) — *Nem félünk a farkastól*. (U. o. 146.) U. o., (1934). — *A kettévált milliomos*. (U. o. 155.) U. o., (1934). — *Kalandos vakáció*. (Ifj. reg.) U. o., [1934]. — *A tolvajkirály*. (Világvár. Reg. 182.) U. o., (1935). — *A befalazott halál*. (U. o. 207.) U. o., (1935). — *Aludni is tilos*. (A Nova 3-60 P. Díszkiadásai.) U. o., (1935). (Ism. 1935: Keresztmetszet 4. sz., Nyugat, II : 249. l., P. Lloyd 145. e. sz., Tükör 7. sz., Új Kor 8/9. sz., Új Mság 176. sz.) — *Sok hühög Emmiért*. (U. o.) U. o., (1935). (Ism. Literat. 1935: 334. l.; 1936: Szocializmus 93. l., Új Magazin 1. sz.) — *Az Eszaki Park fedezése*. (Ifj. elb.) U. o., [1935]. — *A szőke bosszú*. Írta Leslie Charteris. (Kalandos Reg. 6.) U. o., (1935). — *Izgalom a fürdőhelyen*. Írta u. a. (U. o. 10.) U. o., (1935). — *Pipogya fráter*. Írta Winchester. (U. o. 13.) U. o., (1935). — *A Sasok fia*. Írta u. a. (U. o. 23.) U. o., (1936). — *A rejtélyes konfliktus*. U. o. (Ny. Pécs), 1936. (Ism. P. Lloyd 1937 : 2. sz.) — *Előszó egy házassághoz*. (A Nova 2.80 P. Sor. 3.) U. o., (1936). (Ism. Ujs. 1936: 130. sz.) — *Özöngáz*. (A Nova 3-60 P. Díszkiad. 38.) U. o., (1936). (Ism. 1936: Művészet 5. sz., P. Hírl. 296. sz.) — *Bretford rendet csinál*. (A Nova Új 4-80 P. Sor. 11.) U. o., (1937). (Ism. 1937: Élet 898. l., M. Hírl. 144. sz., P. Hírl. 232. sz., Ujs. 121., 126. sz.) — *A másnak ázott verem*. (Világvárosi Reg. 417.) U. o., (1937). — *A gazdag ember*. Reg. (U. o., 1938). — Színművei: *Szélhámos kerestetik*. Vigj. 3 felv. (Nemz. Szính. Kamara Színháza, 1930. X. 2.);

Amerikai komédia. Vígj. (Belv. Szính. 1938. II. 9.): *A nők barátja*. Színm. 3 felv. Irta Alexandre Dumas fils. Átd. (Nemz. Szính. 1938. II. 11.); *A Conway-család*. Vígj. Irta Priestly (Belv. Szính. 1938); *A hölgy kissé bogaras*. Film. (Hol, mikor?). — Kéziratban: *A kellemetlen ember*; *Szabályos szerelem*. Regények. *A tökéletes család*. Filmforgatókönyv.

BARI (Rosenthal) AGOST, dr. jur., miniszterelnökségi sajtóelőadó, szül. Pesten 1872-ben, megh. Budapesten 1938. november 17/8 éjjelén. — R. kat. konvertita. A jogot Budapesten elvégezvén, előbb ügyvédi irodában dolgozott, majd kül. m. és német napilapok, pl. *A Nap* (1912), *P. Lloyd* (1913/9), *B. Hírl.*, *8 Ó. Ujs* közgazd. rovatvezetője volt. 1931 táján került a miniszterelnökségre.

BEDY VINCE, dr. theol., r. k. nagyprépost, szül. Gyirmóton (Győr vm.) 1866. március 11-én, megh. Győrött 1938. december 29-én. — 1889-ben pappá szenteltetvén, 1894-ben teol. tanár lett Győrött, 1902-ben püspöki irodaigazgató, 1905-ben kanonok és 1933-ban nagyprépost ugyanott. — Szentbeszédei: *Borromaeus* (1895/902, 04, 07, 12). — Minket érdeklő munkája: *A kálvária útján*. Nagybőjti sz. beszélsorozat. Győr, 1904.

BÉKESY KÁROLY, dr. sc. pol., c. egyet. ny. rk. tanár, szül. Kolozsvárt 1850-ben, megh. u. o. 1938. decemberében. — Egyik alapítója s egyúttal igazgatója volt az Erdélyrészi Iparfejlesztő Egyletnek. 1875. jan. 1-től 1881. december 31-ig a *Kelet*, 1882. március 12-től 1886. december 24-ig a *Kolozsvári Közl.* c. napilapok szerkesztője volt. 1876. okt. 16-án megindította *Sport* c. az első m. sportújságot, melyet 1877. április 1-ig szerkesztett. Több jogi munkát is írt.

BENKŐ LASZLÓ, nyomdatulajdonos, megh. Marosvásárhelyen 1938. novemberében 65 éves korában. — Húsz éven át fel. szerkesztője volt a *Szekely Naplónak*. — Talán az ő munkája: *A „Halott rölegény“ története*. Marosvásárhely, 1934.

BOÉR (Gläser) EMMA (csztelneki Szacsavay Imréné), a Nemz. Szính. ny. tagja, szül. Keszthelyen 1854. október 18-án, megh. Budapesten 1938. november 19-én. — Boér János kolozsv. színész fogadott leánya. Pályáját a kolozsvári Nemz. Szính.-nál kezdette, majd 1884-ben a bpi Nemz. Szính. tagja lett. Évtizedek óta különváltan élt férjétől. — Tárcája: *M. Polgár* (1900).

CSERNECZKY GYULANÉ I. Lechner Ilka.

CISZMADIA LASZLÓ, hírlapíró, szül. Győrött 1884-ben (?), megh. Budapesten 1938. decemberében. — R. kat. Pályáját szülővárosában kezdette, majd a *Szombathelyi Ujs.* szerkesztője lett. Az 1920-as évek elején átvette a *M. Távirati Iroda* szombathelyi fiókjának vezetését, 1924-ben Budapestre került a *MTI* vidéki központja élére. 1929—32. szerkesztette a *Rádió Elet*-et.

DANCZER BÉLA, c. gimn. igazgató, ny. áll. gimn. tanár, szül. Budapesten 1874. augusztus 24-én, megh. u. o. 1938. október 29-én. — R. kat. Gör-lat. szakos tanári oklevelét 1907-ben megszerezvén előbb a budapesti Barcsay-u., majd az István-úti áll. gimn. tanára volt. 1914/5-ben külföldön tett tanulmányutakat, ahonnan hazatérve a Sophianum leánygimn. igazgatója lett. E tisztről lemondván a gyakorló gimn., majd 1929—37. a III. ker. áll. gimn. tanára volt. Egyik alapítója s állandó munkatársa volt a *Juventus* c. latin ifj. lapnak, amelybe többek közt lefordította Sienkievicz *Quo radis* c. regényét. A *Zászlónk*-ba is sokat dolgozott.

DOMA LAJOS (répcezeszmerei) ny. ref. tanító, szül. Surdón (Somogy vm.) 1876. január 10-én, megh. Makón 1938. decemberében. — Oklevelét 1897-ben Csurgón megszerezvén egy évig Hódmezővásárhelyen, majd 1930-ban történt nyugdíjazásáig Makón működött. Cikkei a napi- és szaklapokban

DOMJAN ELEK (szentgyörgyvölgyi) dr., ev. püspök, szül. Vásárosújfaluban 1869. október 30-án, megh. Nyíregyházán 1938. október 24-én. — A teológiát Sopronban és Németországban elvégezvén, 1893-ban lelkésszé avatták. Egy ideig Miskolcon Zelenka Pál mellett káplánkodott, majd Abaújfancsal 1907-ben Sátoraljaújhely r. lelkésze, 1937-ben pedig a tiszai ev. egyházkerület püspöke lett. — Egyh. beszédei: *Igehirdető* (1909, 10, 12). — Munkája: *II. Rákóczi Ferenc fejedelem önéletrajza*. A lat. eredetiből ford. Miskolc, 1903. (Ism. Századok, 1904).

EMÓD (1917-ig Fleischer) TAMAS (valójában Ernő), hírlapíró, szül. Berekböszörményben (Bihar vm.) 1888-ban, megh. Nagyváradon 1938. október 22-én. — Zsr. Szülők: Fleischer Miksa, Weiszlovits Irma. Tanulmányait Nagyváradon végezte s még mint jogakad. hallgató előbb a *Nagyvárad* *Napló*, majd a *Szabadság* b. munkatársa lett. 1913 táján Budapestre költözött, ahol mint kabaré-író lett népszerű. Egy ideig a rövid életű Blaha Lujza-Szính. igazgatója is volt. Hat héttel halála előtt súlyos betegen vitette magát Nagyváradra, ahol 1936 februárjában elhunyt özvegy édesanyja is el van temetve. — Emőd Tamás néven írt versei és egyéb írásai: *A Hét* (1906/8, 13/4), *Nagyvárad* *Napló* (1906/12) és *Naptára* (1908/9), *B. Napló* (1907), *Holnap* (Nagyvárad, 1907), *Nagyvárad* (1907/9), *nrárad* *Szabadság* (1907/9), *Új Idők* (1907/9, 14/5), *Népszava* (1908/11), *Vas. Újs.* (1908), *Az Újs.* (1909/10), *Orsz.-Vil.* (1909), *Renaissance* (1910), *Világ* (1911, 13/5), *Debr. Szle* (1912), *Egyenlőség* (1915), stb. Németül: *P. Lloyd* (1915). — Munkái: *Versék*. Nagyvárad, 1911. — *Dicséret, dicsőség*. Enekeskönyv az 1914/5. esztendőkből. Bp., 1915. (2. kiad. Az 1914/8. esztendőkből. U. o., 1918). — *A vándorkatona*. Ünnepi tört. (Modern Kt. 439/40.) U. o., 1915. (Karinthy Frigyesse). — *Ferenc Józsa ládájából*. Kis darabok, jelenetek, katonadolgok, dalok. U. o., 1917. — *Pesti hegedű*. Elbek (Révai szerint Versek). U. o., 1918. — *A m. kabaré tízéves antológiája*. Összeáll. Balassa Emillel. U. o., 1918. — *Csipke*. (3 egyfelvonásos.) U. o., 1923. (Nádor Mihály zenéjével bemut. a Belv. Szính. 1923. II. 17). — *Mézeskaiács*. Dalját. 3 felv. (Kis Helikon. 25). U. o., 1924 (Szirmai Albert zenéjével bemut. Kir. Szính. 1923. XII. 9). — *Nótám, füttyöm, citerám*. U. o., (1926). — *A szerelem és a csók világtörténete*. Versek. U. o., 19???. — *A szegény ördög*. Zenés színj. 3 felv. [U. o., 1935.] (Török Rezsővel. Könyomat.) — Előszavai: Gellért Lajos: *Levelek az én megholt édesanyámhoz*. (Bp., 1921); Tichy György: *Ikarus szárnyain*. (U. o., 1933.) — Kéziratban: *M. Szivárvány*. Revü (egy alk. társ. Bpen és számos olasz városban adta elő); *Volpone*. Írta Stefan Zweig. Atd. (bemut. M. Szính.); *Lysistrata*. Írta Aristophanes. Atd. (u. o.); *Király lánya — szobalánya*. En. játék 3 képb. Marthon Géza zenéjével (Apollo-Szính. 1915. III. 9.); *Julesa; Juliette; Lotharingia; A két gránátos; Ida regénye* (Gárdonyi Géza regényéből); *Két lány az utcán*. Vígj., stb. — Bctűjegyői és álnevei nagyvárad

ERNSZT SANDOR, dr. ju. can., pápai prelátus, v. miniszter, országgyűlési képviselő, szül. Galgócon (Nyitra vm.) 1870 április 21-én, megh. Budapesten 1938 november 19-én d. u. félnégykor szívembóliában. — 1892-ben Esz-

tergomban áldozópappá szenteltetvén, Nagyöveden, 1893-ban Pozsony-Virág-völgyben, 1897-ben Pozsony-Belvárosban káplánkodott. 1898—90. a budapesti tud.-egyetemen képezte tovább magát s letette a kánonjogi doktorátust. Mint pozsonyi s. lelkész részt vett a *Presburger Tagebl.* megalapításában és szerkesztésében, majd 1897-ben Budapesten néhány társával megalapította az *Orsz. Néplap* c. polit. hetilapot, melynek fel. szerkesztője s ugyanakkor az Orsz. Néppárt titkára lett. 1901-ben néppárti programmal megválasztották a privigyei kerület országgyűlési képviselőjévé. 1905-ben Privigyén kisebbségben maradt, de 1906-ban a várnai kerület ismét beküldte a parlamentbe. Itt az 1910-i ált. választásokon Haydin Imre nemz. munkapárti jelölttel szemben kisebbségben maradván, ismét kimaradt a parlamentből. De amikor az 1918-i összeomlás után gr. Zichy Aladár és Rakovszky István visszavonultak a politikai élettől, ő, mint az 1908-ban alapított Kat. Népszövetség vezetője vette át a Néppárt irányítását s az ú. n. Polgári Blokk megalapításán fáradozott. Ezért az 1919-i diktatúra alatt kénytelen volt Bécsbe menekülni, ahol tevékeny részt vett az Antibolsevista Comité munkásságában. A diktatúra bukása után részt vett a Keresztényszociális Gazdasági Párt megalakításában, mely csakhamar a Friedrich-féle Ker. Nemz. Párttal Ker. Nemz. Egyesülés Pártja néven egyesült s Ernszt e párt programjával lett az első Nemzetgyűlés tagja az ipolysági kerületben. Közben a papi pályán is szépen haladt előre. 1917-ben pápai prelátus, majd nagyváradi kanonok s a pesti papnevelő kormányzója lett. A Nemzetgyűlés végefelé, amikor a Ker. Nemz. Egyesülés Pártjában szakadás állott be, a Wolff Károly által megalapított Ker. Egység Táborához szegődött s e párt lajstromán, kapott mandátumot a székesfőváros déli kerületében. Erről a mandátumról azonban lemondott, mivel a II. Nemzetgyűlésre régi kerülete is megválasztotta. Az első országgyűlésen is mint Ipolyság képviselője vett részt a Ker. Gazd. és Szociális Párt programjával s állandó előadója volt a népjóléti tárcának, melynek vezetését 1930 szeptemberében vette át. Károlyi Gyula gr. kormányában pedig e tárca mellett a vall. és közokt. miniszteri széklet is betöltötte. Az 1931. é. országgyűlési választások során Budapest északi kerületében és a budapestkörnyéki kerületben mint listavezető kapott mandátumot, de Győrött, Szombathelyen és Ipolyságon is megválasztották. Győri mandátumát tartotta meg. Az 1935. é. választásokon kimaradt a parlamentből s csak Turi Béla halála után jutott be újból az országházba az esztergomi kerület bizalmából. — Szentbeszédei: *Isten Igéje* (1897/8), egyéb írásai, főleg közgazd. és polit. vezérekkel: *Alkotmány* (1897/1919) és *Nemz. Újs.* (1919—38).

EXNER KORNÉL dr. jur., ny. államtitkár, szül. Beregszászon 1867. július 3-án, megh. Budapesten 1938. november 16-án, évekig tartó betegség után. — A pénzügyi pályán kezdte működését, 1913-ban közigazgatási híró lett s 1919-ben nyugdíjaztatván, előbb a Nemz. Hitelint., majd a Földhitelint. élére került. — Ifjú korában szépirodalmi cikkeket is írt f. v. és vidéki lapokba, különösen a *Pozsonyvidéki Lapokba*, melynek 1888. óta főmunkatársa, 1890. május 3-tól augusztus 1-ig szerkesztője is volt. — Egyetlen szépirodalmi munkája: *Színész és kritikus*. Vígj. 1. felv. Pozsony, 1890.

GOMBOS FERENC ALBIN dr. phil., c. középisk. igazgató, ny. gyakorló gimn. tanár, a M. Tud. Akadémia és a Sz. István Akad. r. tagja, szül. Ambrozon (Csanád vm.) 1873. október 3-án, megh. Budapesten 1938. december 28-án.

— Az egyetemet Kolozsvárt elvégezvén, 1898-ban a brassói áll. főreáliskola, 1906-ban a budapesti VII. ker. áll. és 1919-ben a gyakorló főgimn. tanára lett. 1934 őszén nyugdíjazták. A M. Tud. Akad. 1925-ben l., 1937-ben r. tagjává, a Sz. István Akad. 1936-ban r. tagjává választotta. Felesége: Miklósi Ilona v. színésznő és író. — 1912/3-ban szerkesztette a *Századok*-at. Történelmi tanulmányok mellett novellákat és ifj. elbeszéléseket is írt. Pl. *Az Ujs.* (1907/8), *Élet* (1913). Az általa szerkesztett *Középkori Krónikások* c. vállalatban mások társaságában lefordította Paulus Diaconus: *A longobárdok története* (Bp., 1906), Liudprand *történeti munkái* (u. o., 1908), Freisingi Ottó *krónikája* (u. o., 1913) és Freisingi Ottó: *I. Frigyes császár tettei* (u. o., 1914) c. műveket. — Szépirodalmi jellegű ifjúsági munkái: *Lupi bácsi földrajz ismereteket terjesztő elbeszélései az ifj. sz.* Bp., é. n. 14 füz. — *Hájas Muki kalandjai*. U. o. 1912. — *Hájas Muki mint Robinzon*. U. o., 1914. — *Sz. László piros rózsája*. Legendás tört. az ifj. sz. U. o., 1924. — *Régi jó idők* c. művét 1903. IX. 10. mutatta be a bpi Uránia Tudom. Szính. — Alnevei: Lupi bácsi; Somorjai Gombos.

GYURKY ÖDÖN (gyürkii) dr. phil., hírlapíró, szül. Felsőszelényben (Hont vm.) 1863. október 23-án, megh. Budapesten 1938. október 11-én (tem. n.). — R. kat. Atyja: Gy. Antal, kataszteri felügyelő. Mint esztergomi pap-növendék a teológiát a bécsi Pázmáneum-ban végezte s közben 1884-ben Budapesten a pedagógiából doktorált. Fölszentelése előtt elhagyta a papi pályát s 1886-tól, mint tanár és hírlapíró állandóan Budapesten élt. Egyik megalapítója volt a budapesti Kat. Körnek, mely 1889-ben első titkárává választotta. 1890-ben a *M. Allam* b. munkatársa, később az *Új Lap* főszerkesztője lett. 1906. nov. 15-én távozott Budapestről s azt hitték, hogy Amerikába ment. A valóságban Nagyváradra költözött, ahol Balogh Jenő ny. néptanító név alatt éldgegl. 1909-ben a törvényszéki orvosok elmebetegnek nyilvánították. Azóta csendes visszavonultságban élt Budapesten. — 1879—1906. írt verseket, pedagógiai és irodalomtörténeti cikkeket a következő lapokba: *Alkotmány* (1897—904), *B. Hírl.* (1885), *Hazánk* (IX. köt.), *Kath. Egyh. Közl.* (1889/90, 91), *Kath. Hetilap.* *Kath. Paed.* (1897), *Kath. Társadalom, Kép. Családi Naptár* (1893), *Közoktatás* (1883, 88), *M. Allam* (1883—), *M. Korona*, *M. Szle* (1891/6 905), *Népnevelő* (1890/1), *Orsz.-Vil.* (1895), *Religio* (1883), *Szépirod. Kert*, *Szondi-Album* (1886), *Új Lap*, *Új M. Sion* (1879). 1886-ban szerkesztette Esztergomban a *Vasárnapi Lapok*-at és 1893-ban Budapesten Ribényi Antallal a *Heti Hírl.* 3 számát. — Szépirodalmi munkái: *Üdvözlő dal a bpi Kath. Kör... megnyitása alkalmára*. Bp., 1889. — *Költemények*. Esztergom, 1890. — *A gyermek — isten áldása*. (Népiratkák. 35.) Bp., 1894. — *Újabb költemények*. U. o., 1895. — Alnevei: Dalár; Tyrtaeus.

HERCZEG JENŐ, hírlapíró, szül. Dunaföldváron (Tolna vm.) 1874-ben, megh. Budapesten 1938 decemberében. — R. kat. konvertita. Szülők: H. Dávid, Ruhing Sarolta. Eredetileg biztosítási tisztviselő volt, majd temesvári, 1901-től kolozsvári s végül budapesti hírlapíró. 1901-ben szerk. a kolozsvári *Szính. Ujs*-ot, majd segéd-, 1903/1-ben fel. szerkesztője volt az *Ujs*-nak. 1913 táján került Budapestre, ahol több napilap polit. rovatvezetője volt. Előtte ismert tárcái és talán az ő versei, részben Herczegh néven: *Kép. Családi Lpok* (1895, 902), *Délmorsz. Közl.* (1900/2), *B. Napló* (1901/2, 05/6) és *Naptára* (1902),

Főv. Lpok (1901/3), *Hazánk* (1901/2), *P. Napló* (1901, 05), *Új Idők* (1901), *Felsőmorsz.* (1902, 05), *Miskolci Napló* (1902), *Orsz.-Vil.* (1902), kolozsv. *Ujs.* (1902/7), *Debrecen* (1905), *Nyugatmorsz. Híradó* (1905), nagyváradi *Szabadság* (1906). Regényfordításai: *M. Hírl.* (1913. IV. 3.—VII. 5. Beau Brocade. Irta Orczy Emma br.) — Talán az ő verskötetei: *Marion*. Bp., 1901. — *Melodiók*. U. o., 1904. (Mindkettő Herczegh Jenő néven.) — 1901. *Asszonyok* c. kötetére hirdetett előfizetést, ezt azonban Petrik nem ismeri. — Orbók Attilával szerkesztette a *Politikai évkönyv*. A m. országgyűlés. 1927. (Bp. é. n.) c. kiadványt.

KEMÉNY (1878-ig Knoll) XAVÉR FERENC, ny. szfőv. főreálisk. tanár, szül. Mórton (Fejér vm.) 1853-ban, megh. Budapesten 1938 október 16-án. — I. kat. 1878-ban lépett a tanügyi pályára s 1887-től a IV. ker. főreáliskola matem.-fizika tanára volt. Több tankönyvet írt. Szinnyei szerint kéziratban a IV. ker. főreálisk. története. — Minket érdeklő munkája: *Mondások és költemények*. Irta [Johann Wolfgang von] Goethe. Ford. Bp., 1933 [1932].

KERNTLER JENŐ, dr. med., zongoraművész, a Zeneműv. Főisk. tanára, szül. Budapesten 1879-ben, megh. u. o. 1938. november 18-án (tem. n.). — Cikkei és zenekritikái: *Az Ujs.* (1906), *Die Musik, Muzsikaszó*. — Megnevezésfette Ady Endre 4 versét.

KOZMA ATTILA (kézdiszentléleki), hírlapíró, megh. Pestszenterzsébeten 1938 december 12-én vagy 15-én, mérgezés következtében. — Morfinista volt (v. ö. Morsz. 1938. XII. 16). Fel szerkesztője volt a *Pestszenterzsébeti Hírl.*-nak.

LECHNER ILKA (özv. Cserneczy Gyuláné, von der Lech), magánzó szül. Pesten 1852-ben, megh. Budapesten 1938 december 18-án. — R. kat. Szülők: L. János, Schumayer Teréz; fivére: L. Ödön, műépítész. 1874 táján ment férjhez Cserneczy Gyula ügyvédhez, a Heckenast-féle *Regélő* szerkesztőjéhez s 1888-ban lett özvegyé. A budapesti lakásjegyzékben hosszú ideig mint könyvelő szerepelt. Koztűm- és csipketervezéssel is foglalkozott. — Előttém ismert elbeszélései: *M. Szle* (1891), *Kép, Családi Lpok* (1892, 94/5; 1894. *Az Adria partján*. Reg.). — Munkái: 1. *Andrea*. Reg. Bp., 1893. — 2. *Kecskepásztor márkíné*. Hol, mikor? — 3. *Csipheminta-ötletek*. Hol, mikor?

MARIASSY BÉLA (márkus- és batizfalvi) dr. jur., ny. árvaszéki elnök, az eperjesi ev. jogakad. v. m. tanára, szül. 1870-ben, megh. Pécsújfalu 1938. szeptember 30-án. — R. kat. Sárosvm. szolgálatában állott. — Elbeszélései és vadászrajzai 1893-ig: *Eperjesi Lapok, Felvid. Szle, Vadász-Lap*. — Munkái: *Egy élet*. Naplótöredék. Eperjes, 1899. — *Tompa Mihály Eperjesen*. U. o., 1902.

MARTOS (1890-ig Mittelmann) FERENC, dr. sc. pol., ny. min. titkár, szül. Aradon 1875 január 10-én, megh. Budapesten 1938 november 24-én hajnali 3 órakor. — R. kat. konvertita. Szülők: M. Ferenc gyártulajdonos, Hertschka (s nem mint Szinnyei írja Hertzka) Adél; feleség: Deutsch Gizella, D. Simon kereskedő leánya. Középkoláit Aradon, a jogot Bpen elvégezvén 1896—1914. a vall. és közokt. minisztérium szolgálatában állott. 1934-ben Bécsben, ahol egy színdarabja bemutatóján volt jelen, agyvérzése volt. — Versei, elbeszélései és cikkei: *Arad és Vid.* (1892), *Egyetemi Lapok* (1892/5), *M. Génusz* (1892/6, 902), *P. Napló* (1893/6, 902/2, 06; 1894/6. belmunkatárs, a Tűzhely körül c. mell. szerkesztője), *Diákszövevs. Lapok* (1894), *Főv. Lapok* (1894/5, 900/1), *A Hét* (1895/906, 09, 13), *Orsz.-Vil.* (1895, 902/3). *B. Hírl.*

(1896/9., belmunkatárs, 902), *B. Napló* (1898/904), *Hazánk* (1899), *Az Én Újs.* (1900), *Művészvilág* (1900), *Új Idők* (1902), *Jövendő* (1903), *Aradi Közl.* (1905), *Képz. Családi Lapok* (1905) stb. — Munkái: *Iza és egyéb költemények.* Bp., 1896. — *Mariette.* Reg. U. o., 1900. (Először: *B. Napló*, 1899:134/63. sz.) — *Titánia.* Költemények. 1896—902. U. o., 1902. (Szinyeyinél *Aphrodite* c. mint sajtó alatt lévő köt. jelezve). — *Balassa Bálint.* Tört. színj. 4 felv. (Főv. Szính. Műs. 119/20). U. o., 192. (Bemut. Nemz. Szính. 1902. IV. 28.) — *Bob herceg.* Regényes operett 3 felv. (U. o., 156/7.) U. o., 1904. (Bakonyi Károllyal, Huszka Jenő zenéjére. Bemut. Népszính. 1902. XII. 20.). — *Simonyi óbester.* Tört. vígj. 3 felv. (U. o. 140/1.) U. o., 1904. (Bemut. Nemz. Szính. 1903. II. 26.). — *Gül Baba versszövegei.* U. o., 1906. (3 felv. operettjéből Huszka Jenő zenéjére. Bemut. Király Szính. 1905. XII. 9.) — *A legittűzelt huszár összes dalainak szövege.* U. o., 1906. (A 3 felv. énekes játékot Simonyi óbester c. darabjából írta Jacobi Viktor zenéjére. Bemut. M. Szính. 1905. XII. 30.). — Önállóan meg nem jelent, vagy kéziratban maradt eredeti és ford. színművei: *Katonadolog.* Boh. 3 felv. Irta Sylvane és Gascogne (bemut. Vígyszính. 1897. IX. 4.); *Aranyvirág.* Operett 3 fel. Bakonyi Károllyal Huszka Jenő zenéjére (Királyszính. 1903. XI. 6.); *Boldogság* Vígj. 3 felv. Irta Bilhaud és Hennequin. (Vígyszính. 1904. XI. 25.); *A portugál.* Operett Sztojanovits Jenő zenéjére Molnár Ferencel (M. Szính. 1905. I. 3., megcáfolva az előadás P. Hirl. 1905. I. 7. sz.); *A granadai vőlegény.* Dalj. Bahncrt József zenéjére (Népszính. 1905. II. 11.); *A veréb.* Vígj. 4 felv. Irta Louis Arthus. (Vígyszính. 1906. I. 12.); *Muskátlí.* Vígj. 3 felv. (Nemz. Szính. 1906. IX. 29.); *A mult.* Vígj. 3 felv. Irta Victorien Sardou. (U. o., 1907. II. 1.); *Tűskerőzsa.* Operett 3 felv. Jókai Mór elb. nyom. Jacobi Viktor zenéjére (Királyszính. 1907. III. 23.); *Tündérszerelem.* Operett 3 felv. Huszka Jenő zenéjére (Népszính.—Vígopera 1907. XII. 20.); *Száz év múlva.* Revue 3 felv. 10 képben, Marthon Géza zenéjére (Királyszính. 1908. V. 22.); *Van de ninc.* Operett 3 felv. Jacobi Viktor zenéjére. (U. o., 1908. X. 30.); *Jánoska.* Fantasztikus vígj. 3 felv. u. annak a zenéjére. (U. o. (1909. V. 7. *Hansert* c. színrekerült a bécsi Deut. Volkstheaterben is 1909. XII. 1.); *A kis gróf.* Operett. 3 felv. Rényi Aladár zenéjére (Királyszính. 1911. IX. 9.); *Leányvásár.* Operett 3 felv. Bródy Mihállyal Jacobi Viktor zenéjére. (U. o., 1911. XI. 14.); *A gyilkos.* Kinemaszkecs-boh. 3. felv. u. azzal Szirmai Albert zenéjére (Apollo-mozi 1912. XI. 28.); *Szibill.* Operett 3 felv. u. azzal Jacobi Viktor zenéjére (Királyszính. 1914. II. 27.); *Helén.* Vígj. 4 felv. Savage My officinal wife c. regényéből [helyesebben Erdmann—Jesnitzer Frigyes c. regényéből készült ném. színművéből] (M. Szính. 1915. I. 15.); *Zsuzsi kisasszony.* Operett 3 felv. Bródy Miksával Kálmán Inre zenéjére (Vígyszính. 1915. II. 27.); *A pacsirta.* Operett Lehár Ferenc zenéjére (Népopera. 1918. II. 1.); *Pillangó főhadnagy.* Operett 3 felv. Harmath Imrével Komjáthy Károly zenéjére (Királyszính. 1918. VI. 8.); *Lili bárónő.* Operett 3 felv. Huszka Jenő zenéjére (Városi Szính. 1919. III. 7.); *A cigánygrófnő.* Operett Vincze Zsigmond zenéjére (Királyszính. 1920. III. 13.); *Eva grófnő* (1922); *Anna-bál.* Operett. Vincze Zsigmond zenéjére. (Királyszính. 1925); *Kitty és Kati.* Operett Rényi Aladár zenéjére. (U. o., 1926); *A ballerina.* Operett. Szirmai Albert zenéjére. (1931); *Katica.* Operett Márkus Alfréd zenéjére (1930); *Rothschildok.* Operett Lajthai Lajos zenéjére (1932); Erkel Ferenc *Névtelen* hősök c. operájának scenikai felújítását ő végezte Kern Auréllal. — Mint harmadéves jogász egy évig

főszerkesztője volt az *Egyetemi Lapok*-nak; 1900. XII. 1.—1901. IV. 15-ig szerk. a *Főv. Lapok*-at. — Álnéve: Alice (P. Napló).

MATOLCSY MIKLÓS, dr. pharm. et med., c. egyet. ny rk. tanár, a budapesti tud. egyetem gyógyszer-tárának vezetője, szül. Cegléden 1869 június 14-én, megh. Farnoson (?) 1938 december 4-én. — Bibliográfiai munkája: *Könyv- és irodalmi gyűjtemény morsz. gyógyszerészeti munkákról*. Bp., 1910. (Winkler Lajos előszavával).

MÉREI (1883-ig Matsovits) KALMAN (Lajos) dr. phil., c. igazgató, ny. bencés tanár, szül. Kaposvárt 1862 november 16-án, megh. Sopronban 1938 szeptemberében. — 1886-ban pappá szenteltetvén, sokáig működött rendje soproni gimnáziumában. — Munkája: *Teleki László gróf „Kegyenc”-e*. Bp., 1893.

MIGRAY JÓZSEF, hírlapíró, szül. Nagykőrösön 1882. március 9-én, megh. Budapesten 1938 december 12-én másfélévi szenvedés után. — Iskoláit szülővárosában és Budapesten végezte. Eredetileg kőműves, Szinyei szerint lakatosművezető volt, majd magánúton tanítói oklevelet szerzvéen, 1907-ben a székesfőváros szolgálatába lépett. 1918-ban a Károlyi-uralom idejéu kormánybiztos volt, az 1919-iki kommun alatt pedig a földmívelésügyi népbiztosság kertészeti osztályát vezette. 1920-ban az *Új Nemzedék* szerint (1920. V. 23. sz.) kétévi, a *Révai-lexikon* szerint harmadfélévi börtönuze ítélték. Kiszabadulása után a *Népszava* b. munkatársa lett, majd 1928-ban kilépven a szerkesztőségből a Szocialista Párttal s addigi fölfogásával teljesen ellentétes agitációs működést fejtett ki. — Verei, tárcái és cikkei: *Hazánk* (1898, 901), *Főv. Lapok* (1899, 901/2), *Népszava* (1900, 12/5, 17, 19/28), *XX. Század* (1916/8) stb. — Szépirodalmi munkái: *Vörös zászló alatt*. Köttemények. 1897—99. Bp., 1900. (Mezőfi Vilmos előszavával). — *Forrongás*. Újabb költem. U. o., 1903. — *Magasban*. Köttem. U. o., 1908. — Agitációs iratai közül megemlítjük, mivel Révai nem tud róla *A vörös ör kis tankönyve* (Bp., 1919) c. névtelenül megjelent munkáját.

MORVAY (1873-ig Kronek) GYÖZÖ, dr. phil., c. tanker. főigazgató, ny. gimn. igazgató, szül. Pesten 1863 december 29-én, megh. Budapesten 1938 november 20-án. — R. kat. Szülők: M. Ferenc áll. számellenőr, Meridiesz-Lukasievits Emília. Tanári pályáját 1886-ban Újverbászson kezdette, majd a budapesti gyakorló gimnáziumban eltöltött 1887/8. tanév után, 1888/90. Nagybecskerekben h., 1890/3. Nagyikindán s 1893/7. Nagybányán áll. r. tanár volt. 1897/8-ban a budapesti VI. ker. áll. főreáliskola, 1898/902. a VII. ker. áll. főgimn. r. tanára, 1902/26. a III. ker. főgimn. igazgatója volt. 1918-ban főigazgatói címet kapott. — Irodalomtörténeti, esztétikai és pedagógiai cikkei 1885 óta jelentek meg főv. és vid. lapokban és szakfolyóiratokban. — Munkái: *Az utánzás elvének fejlődése az aesthetika és művészet történetében*. Bp., 1884. (Egyetemi pályadíjat nyert mű.) — *Lucifer*. Madách-tanulmány. U. o., 1886. — *A gyermekek munkája*. Nagybecskerek, 1889. (Németül is. U. o., 1889). — *Napkirálynő*. Fantasztikus idill. Nagyikinda, 1890. — *A németi nevelésről*. U. o., 1893. — *Egy eltemetett város*. Az ifj. szám. Pozsony, 1896. — *A közoktatás története Nagybányán*. Nagybánya, 1896. (Vida Aladár előszavával). — *Magyarázó tanulmány Az Ember Tragédiájához*. U. o., 1897. — *Az utánzás elve*. (Ókor.) U. o., 1897 (és Bp., 1899). — *Középskoláink könyvtárai*. Bp., 1898. — *A biblia és a költészet*. U. o., 1898. — *Madách Imre életrajza*. U. o.,

1898. — *Vál. m. népballadák.* (M. Kt. 52.) U. o., (1898). — *Az utánzás elve.* XVII. sz. U. o., 1898. — *A képzőművészetek története.* (Ifj. Kt. IV.) U. o., 1901. (Gerecze Péterrel). — *Galánthai gr. Fekete János.* (M. Tört. Életr. XIX.) U. o., 1903. — *Schönherr Gyula emlékezete.* U. o., 1910. — *Gritti.* Irta Szigligeti Éde. Kiadta. (Olcso Kt. 1685/8.) U. o., 1913. — *Byron Mországon.* U. o., 1913. (Köppel Byron-életrajza függeléke). — *Magán- és különbözőzeti vizsgák.* U. o., 1914. — Átdolgozta Geréb Józseffel Atkinson és Pearce: *Kis latin nyelvkönyv* (Bp., 1907) c. művét; sajtó alá rendezte Halász Gyula: *Rendszeres m. nyelvtan*-a 2. és 3. kiadását (Bp., 1908 és 1911) és u. annak *M. nyelvtan középisk. sz.* c. műve 3. kiadását. (U. o., 1916/7., 2 köt.), valamint Pekár Károly: *M. kultúra* c. művét (u. o., 1917), melybe megírta szerző életrajzát. Bevezetéssel ellátta Kerecseny János: *Csaták országútján* c. verskötetét. (U. o., 1917.)

PLESZ ERZSÉBET, egy svéd katonatiszt elvált felesége, megh. Budapesten 1938-ban, 38 éves korában. — Izr. Mint író 1923 táján tűnt fel Berlinben s több régénye jelent meg a német könyvpiacra. A német zsidótörvény következtében költözött Budapestre, ahol a lapok állítása szerint P. Lola néven több műfordítása jelent meg. (A M. N. Múzeumban ily névvel jegyzett fordítás egy sincs.) Anyagi gondjai miatt öngyilkos lett s október 4-én holtan akadtak rá lakásán.

POLGAR (Burger) SÁNDOR, színész, szül. 1861-ben, megh. Aradon 1938 decemberében. — 1904 körül színházi rendező volt Aradon. — Cikkai: *Arad és Vid.* (1901), *Aradi Közl.* (1904); talán az ő versei: *Pécsi Napló* (1906—7).

RAJKA LÁSZLÓ, dr. phil., leánygimnáziumi tanár, szül. Kolozsvárt 1894-ben, megh. u. o. 1938 október végén vagy november elején. — R. kat. Egyetemi tanulmányait Kolozsvárt és Bécsben elvégezvén a kolozsvári Marianum tanára lett. — Irodalomtört. cikkei, kritikái és műfordításai főleg erdélyi folyóiratokban. — Munkái: *Sebes agynak késő sisak.* Klny. az Irodalomt.-ből. Bp., 1915. — *Heliodorus Athiopikájának feldolgozásai a m. irodalomban.* Kolozsvár, 1917. — *Szaralókönyv.* (A „M. Nép“ Kta. 1.) U. o., 1923. — *A Marianum története.* U. o., 1927.

SCHNEIDER JÁNOS, bankigazgató, szül. Szekszárdon 1875 november 17-én, megh. u. o. 1938 november 13-án (tem. n.). — A keresk. isk. elvégzése után a Szekszárdi Népbank főkönyvelője, majd Tolna vm. alszámvevője, 1910-ben a Molnár-féle Nyomda keresk. igazgatója s 1912-ben a Szekszárdi Népbank vezérigazgatója lett. 1919-ben a kommunisták tusként Hógyészre hurcolták s ott fogva tartották. — Már 18 éves korában h. szerkesztője volt a *Szekszárd és Vidékének*; 1904-ben Bodnár Istvánnal megalapította a *Közérdek*, 1919-ben pedig a *Tolnamegyei Ujs.* c. lapot, mely utóbbinak hosszú ideig fel., majd haláláig főszerkesztője volt.

SUGAR (1911-ig Sternberg) OTTÓ, hírlapíró, szül. Temesvárt 1873-ban, megh. Budapesten 1938. december 1-én. — Pályáját atyja, Sternberg Adolf lapjánál, a *B. Tagebl.*-nál kezdte, majd a *P. Lloyd* b. munkatársa s utóbb a *B. Hírl.* közgazd. szerkesztője volt. 1900-ban megalapította a *Honi Ipar* c. szaklapot, melyet haláláig szerkesztett.

SÜMEGI (1882-ig Kohn) VILMOS, magántisztviselő, szül. Sümegen 1864 április 4-én, megh. Budapesten 1938 november 16-án. — R. kat. konvertita. 1881-ben lépet a hírlapírói pályára, mint a Polonyi Géza szerkesztette *Nemz. Újs.* b. munkatársa. Később egy könyvnyomatos szerkesztője lett, majd 1883 táján a *B. Hírl.* kiadóhivatalában nyert alkalmazást. 1893-ban Holló Lajos-sal megalapította a *Morsz.* c. napilapot, melynek haláláig kiadóhivatali vezetője volt. 1904. nov. 4-étől az 1918-iki összeomlásig a gyergyószentmiklósi kerület országgyűlési képviselője volt függetlenségi programmal.

SZABÓ ISTVAN (Sokorópátkai) gazdálkodó, szül. Sokorópátkán (Győr vm.) 1878-ban, meg. u. o. 1938. december 1-én. — R. kat. El. iskoláit elvégzvéen, kora ifjúságától gazdálkodott. 1909-ben megválasztották szülőfaluja bírójának. 1910-ben tagja lett Győr vm. that. bizottságának s mint 48-as érzelmű politikus élénk részt vett a megyének Tisza István ellen folytatott küzdelmében. Az 1914/8. háborúban három évig katonáskodott, részben a fronton, részben a hadtápvonalban. Az 1918-iki forradalom kitörésekor hozzáfogott a kiskisgazdák megszervezéséhez s az Orsz. Földművespárt képviselőjében részt vett az 1919 márc. 17-én a Vigadóban tartott politikai gyűlésen. De látva, hogy a forradalomban a szociáldemokraták mindjobban magukhoz ragadják a hatalmat, Győr megyében megkezdte az ellenforradalmi szervezkedést, miért is a terroristák március 31-én letartóztatták s július 30-án halálra is ítélték. Az ítéletet azonban a proletárdiktatúra bukása következtében nem hajtották végre. 1919 aug. 27-én tagja lett a harmadik Friedrich-kormányznak mint tárcanélküli kiskisgazdaügyi miniszter. E pozícióját Huszár Károly, Simonyi-Semadán Sándor és gr. Teleki Pál kormányában is megtartotta. A II. Teleki-kabinetnek azonban már nem volt tagja. Az 1920-iki nemzetgyűlési választásokon úgy a győrszentmártoni, mint a kúnszentmártoni kerület mandátumát elnyerte s ő a győrszentmártonit tartotta meg. Ugyane kerület küldte be az 1922. évi második nemzetgyűlésbe és mint az Egységes Párt tagját az 1927-re egybehívott első országgyűlésbe is. Az 1931-iki választásokon Csikvándi Ernővel szemben kisebb-séggben maradt. — A *Győri Hírl.*-ban és a bpi *Új Barázdában* megjelent cikkeken kívül *Elnémult csalóány* c. egy népszínművet is írt, melyet vidéki műkedvelők több helyt előadtak.

SZABÓ ISTVAN (Aradi) író, szül. Aradon 1894-ben, megh. Budapesten 1938 október 23-án. — Szülők: Sz. Mihály, Fekete Viktória. Eleinte hírlapíróskodott a fővárosban, utóbb kizárólag verseket írt s a legnagyobb nyomorban tengődött egy hónapos szobában. Évek óta szenvedett tüdőbaiban s többször kezelték közkórházban. — Aradi István néven írt tárcája: *P. Hírl.* (1917). — *Fényimádók* c. 3 felv. drámáját 1922. I. 12-én mutatta be a bpi Várszính. — Munkája: *A szenvedők királya*. Versek. Bp., 1931.

SZENTE (1885-ig Spitzer) ARNOLD, ny. áll. f. keresk. isk. tanár, szül. Alsólendván (Zala vm.) 1861-ben, megh. Veszprémben 1938 decemberében. — 1885-től 1931-ig működött Vágszereden, Liptószentmiklóson s végül Veszprémben. — Cikkei: *Veszprémi Függetl. Hírl.*, *Vészprémvm.* — Az 1890 es évek elején szerkesztette a *Liptó-t*.

SZTANKAI (1906-ig Sztankaninecz) GYULA, g. kat. nagyprépost, szül. Kovászáon (Bereg vm.) 1865-ben, megh. Ungvárt 1938 november 24-én (?)

éjjel. — 1899-től 1901-ig Észak-Amerikában volt misszionárius. Sokat utazott Európában s Palesztinában, valamint Egyiptomban is megfordult. — Cikkei és tárcái: *Alkotmány* (1912/3), *Egyh. Közl.* (1908, 25), *G. Kat. Szle, M. Nemzet* (1911). — Útirajzai: *Az Atlanti Óceánon túl s néhány nap az Atlanti Óceánon*. Ungvár, 1901. — *A lourdesi zarándokút*. Hol, mikor? — *Utazásom Keletre*. Hol, mikor? — *A Szentföld*. Hol, mikor? (Valamennyi 1909 június előtt.)

TOMPA IMRE (nemes), hírlapíró, meg. Újpesten 1938 december 7-én 57 éves korában. — Ev. Az 1914/8. háborúban főhadnagy volt. Leszerelése után a *Távíratí Iroda* b. munkatársa lett.

TONCS GUSZTAV, ny. főgimn. tanár, keresk. isk. igazgató, szül. Szegváron (Csongrád vm.), 1859 november 28-án, megh. Budapesten 1938 november 26-án. — R. kat. 1881—1910-ig a szabadkai városi gimn. tanára, azontúl az akkor alakult egyesületi f. keresk. isk. igazgatója volt Szabadkán. — Irodalomtört. tanulmányai: *szabadkai főgimn. értes.* (1884. Vitkovics Mihály élete és munkái; 1885. Vörösmarty „Zalán futása“ mese és szerkezet szempontjából; 1887. Arany János „Török Bálint“ c. költeményének forrásai; 1896. Az V. o. poétikai anyaga; 1901. Zomborcsevics Vince és könyvtára; 1903. Kossuth Lajos szül. 100. évford. rend. isk. ünnepély), *Nemzet* (1885. Brzsenyi és Mathlison), *Tanáregyes. Közl.* (1887/907. Mikes Kelemen), *M. Paed.* (1894. Költői olvasmányok a gimn. V. o.-ban; 1896. Kölcsey ped. nézetei), *Tanulók Lapja* (1895/7), *B. Hírl.* (1906/7). — Munkái: *Szemelvények a m. epikusokból és történettrókból*. A gimn. V. o. sz. (Jel. Írók Isk. Tára. 82.) Bp., 1893. — *Költői olvasmányok*, Gimn. haszn. U. o., 1897. (Loós Istvánnal). — *Zágoni Mikes Kelemen élete*. U. o., 1897. (U. azzal. Új kiadása társszerző nélkül: Szabadka, 1906.) — *Kisfaludy Sándor: Szemelvények Hímfy szerelmeiből és a regékből*. (Segéd-ekve a M. Irod. Oktatáshoz. 8.) Szeged, 1903. — *Szemelvények a m. klasszikus iskola költőiből*. (Jel. Írók Isk. Tára. 87.) Bp., 1904. — *Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem*. (Szemelvények.) (Segédkönyvek stb. 18.) Szeged, 1906.

TÓTH JENŐ, hírlapíró, megh. Budapesten 1938. november 2-án (tcm. n.) 32 éves korában. — Ref. Tíz évig volt a *M. Távíratí Iroda* b. munkatársa.

VARGA DÉNES (szentmihályi) ny. gimn. igazgató, szül. Szentmihályon (Udvarhely vm.) 1851 október 30-án, megh. Kolozsvárt 1938 decemberében. — Unit. Teológiai tanulmányait Kolozsvárt és Manchesterben végezte, majd 1882-ben a kolozsvári egyetemen középisk. tanári oklevelet szerzett. 1881-től tanára, egy ideig igazgatója is volt a tordai unit, gimn.-nak. — 1880 óta írt cikkeket egyh., ped. és erdélyi napilapokba. — Munkája: *A tordai unit. gimn. története*. Torda, 1907.

VOROSVÁRY ERNŐ, ny. táborigazgató, szül. Tornócon (Nyitra vm.) 1867 december 26-án, megh. Klotildligeten 1938 november 19-én. — 1893-ban pappá szenteltetvén, Magyardiószegen káplánkodott, majd Budapesten működött mint hitoktató és tanítóképezdei hittanár. 1899-ben táborigazgató lett Bécsben, 1904—19-ig a kismartoni katonai reáliskola hitoktatója, 1919—24-ig táborigazgató Nagykanizsán és Szegeden. — Cikkei és tárcái: *Kép. Családi Lapok* (1887), *Alkotmány* (1898, 901/2). — Szépirod. jellegű munkái: *A hazugság útja*. (Népiratkák. 79.) Bp., 1893. — *A szegény asszony*. (Népiratkák. 87.) U. o., 1894. — *A kalandosok*. Ifj. vígj. 3 színben. U. o., 1910. G. P.

Titkári jelentés.

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság az elmúlt esztendőben is hagyományaihoz híven szolgálta a magyar irodalmi gondolatot. Magyar szellemi világunkban alig van még tudományterület, melyet annyira ihletne a hagyomány Géniusza, mint a miénket. Hiszen irodalmi tudásunk lelke az a történelmi fluidum, mely mint valami láthatatlan folyam áramlik ki a múlt idők minden adatából, hogy bennünk váljék rajtunk időszerűsített, mindig tartó és tovább sugárzó létté. Az irodalomtudomány haladásának tehát kettős ütem a jellege: egyrészt a tárgyi kimerítésre törekvő teljesség, másrészt az összefoglalás, a rendszer. Abban az anyagbővülés vágya, ebben az azt átható s azon át jelentkező szellem életének megfejtése várja teljességét. A kettő együtt alkotja az irodalom bölcséletét, melynek fogalmi magassága az irodalom szellemi méltóságának kijáró legfinomabb hódolat. Az természetes, hogy minden irodalomtörténetírő a maga lelkének egyéni világosságával közeledik az irodalom értelmének megoldásához. Hisz őreá is áll a nagy törvényszerűség, hogy minden ember új kelet a földön, aki azért jön, hogy újra értelmezze a megismert világot. De viszont az irodalomtörténetírőre is kötelező a tisztelet és alázat a tények és tények szándékai előtt, melynek határait áthágnia neki semmi címen sem szabad. Az irodalomtörténetírő jelentőségét sohasem rendszerének elvi értéke szabja meg, hanem az az igazsága, melyen a legkisebb irodalomtörténeti jelenséget is rendszer-bizonyító jelentőséggé tudja lemérni. A tárgyismeret teljessége címen minden módszer igazolt, ezek segítenek feltaláló szempontokhoz. De a módszert rendszerre emelni csak a belső érvényesség szilárdságának feláldozásával lehet. Nem hihető tehát, hogy — napjaink irodalomtörténeti irányára gondolok itt — azért, mert a szociológiai, a népelvi és a karakterológiai szempontok termékeny munka-gondolatokat adtak, elképzelhető lenne egy akár szociológiai, népelvi vagy karakterológiai bármely, főleg azonban magyar irodalomtörténetnek minden egyéb igényt is teljesen kielégítő, önmagában is elégséges alapelvű felépítése.

Ennek az óvatos s megbizonyosodásra törekvő rendszer-fegyelemnek és egységnek jegyében folyt le Társaságunk elmúlt évi működése. Bemutatója kitűnően szerkesztett folyóiratunk volt, mely változatos érdekű és területű tanulmányaival s az élő irodalom minden mozzanatát megörökítő friss figyelmével, kritikai ellenőrzésével egy-egy számában is az irodalom egész élet-igényének megbecsülhetetlen érdemű ébresztője és táplálója, a közízlés nevelője és tudásunk gyarapítója.

Ugyanez a szellem hatotta át mindig nagyszámú érdeklődéstől megtisztelt felolvasó üléseinket. Ezeken: Agárdi László Bartóky József, a meseíró, Dénes Tibor Bessenyei és a tragikus gondolat, Vajthó László Reviczky Gyula humora, Solt Andor Kölcsey Ferenc szerepe irodalmunk polgárosodásában, Kozocsa Sándor Toldy Ferenc pályakezdetek címmel tartottak figyelemfoglaló-köztartó, igen értékes előadásokat.

Jelentésemnek, sajnós, fel kell ölelnie Társaságunk történetének fájdalmas adatait is. Elvesztettük Morvay Győző vál. tagtársunkat. Sokoldalú, ötletes szellemű, értékgyarapító tudósa volt az irodalomtudománynak. Sok tanul-

mánya, munkái közül különösen Madách-könyve őrzi nevének maradandó tisztelőjét. Eltávozott közülünk Perényi József tagtársunk, ki egyben a számvizsgálóbizottság ellenőrzői tisztjét töltötte be. Kedves, mindig jókedvű és derűre hangoló, meleg egyéniségén egy jobb időket élő világ emlékfénye ragyogott. Tudományos érdeklődésének középpontjában a magyar színtörténet állott, melyet számos, kutató munkával elmélyített tanulmánnyal gazdagított. Egyéb művei és értekezései, melyeket Rozsnyai Dávidról, Szemere Miklósról, Aranka György erdélyi törekvéseiről írt, anyaguk és megállapításuk érdemeivel szereztek nevének elismerést. A hála hűségével tartjuk meg érzéseink kegyeletében emléküket.

Ugyancsak a hála meghajlásával gondolunk közgyűlésünk ünnepi keretében arra a jóindulatra, mellyel Társaságunkat a nm. vallás- és közoktatásügyi minisztérium anyagilag támogatta s arra a mindig előzékeny és finom szíveségre, mellyel Voinovich Géza úr ömcltósága, a M. Tud. Akadémia főtítkára üléseinket vendégül látni kegyes volt.

Tekintetes Társaság! Ugy érzem, megsérteném tudományunk nagyon értékesen ethozát, ha e jelentés kapcsán nem emlékeznék meg arról, hogy a mindig egy és oszthatatlan szellemű Magyarország, a bennünket minden magyarral összetartó literalis szent egység közelebb jutott ismét ősi valóságához. Egy boldogabb és nyugodtabb jövő kornak feladata lesz annak a megállapítása, hogy a megszakított történelmi folytatás ellenére mit tett az irodalom azért, hogy a lelkekben, a rejtett, bujdosó, idegenné vált szókban, könyvekben virrasszon az emlékezés, mely összetartja a világot. Nekünk továbbra is csak egy a kötelességünk, az, amelyet Pázmány P. így fejezett ki: „Az tenálad lakókat megörizzed.“ Örizzük, őrizni fogjuk!

Tisztelettel kérem jelentésem tudomásulvételét.

Brisits Frigyes.

Társasági ügyek.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. március hó 12-én tartott választmányi üléséről.

Elnök: Pintér Jenő.

Titkár: Brisits Frigyes.

Elnök az ülést megnyitja s üdvözli a megjelenteket.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Edes Jenő és Alszeghy Zsolt rendes tagokat kéri fel.

Brisits Frigyes titkár meghatott hangon búcsúztatja el Perényi József r. tagot, a társaság hű tisztviselőjét. Utána a pénztáros tesz megnyugtató jelentést a Társaság anyagi ügyeiről.

Egyéb tárgy nem lévén, az elnök az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. március hó 12-én tartott felolvasó üléséről.

Elnök: Pintér Jenő.

Titkár: Brisits Frigyes.

Tárgy: Agárdi László: Bartóky József, a meseíró.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. április hó 9-én tartott választmányi üléséről.

Elnök: Pintér Jenő.

Titkár: Brisits Frigyes.

Elnök az ülést megnyitja s üdvözlí a megjelenteket.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Agárdi László és Claser Mihály r tagokat kéri fel. A pénztáros kedvező jelentést tesz a Társaság anyagi helyzetéről.

Egyéb tárgy nem lévén, az elnök az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. április hó 9-én tartott felolvasó üléséről.

Elnök: Pintér Jenő.

Titkár: Brisits Frigyes.

Tárgy: Dénes Tibor: Bessenyei és a tragikus gondolat.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. október 22-én tartott választmányi üléséről.

Elnök: Pintér Jenő. Titkár: Brisits Frigyes.

Az elnök üdvözlő szavai után a titkár jelenti, hogy Virág Benedek hamvaira a Társaság nevében a szerkesztő tett koszorút. A pénztáros a Társaság anyagi helyzetéről tesz jelentést. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök Szinnyei Ferenc és Lám Frigyes tagokat kéri fel.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. október 22-én tartott felolvasó üléséről.

Elnök: Pintér Jenő. Titkár: Brisits Frigyes.

Tárgy: Vajthó László: Reviczky Gyula a humorról.

Solt Andor: Kölcsey Ferenc.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. december 10-én tartott választmányi üléséről.

Elnök: Pintér Jenő. Titkár: Brisits Frigyes.

Az elnök az ülést megnyitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére Kozocsa Sándor és Regényi Sándor tagokat kéri fel. Majd jelentéstételre kéri fel a titkárt.

A titkár meleg szavakkal méltatja a választmány elhalt tagjának, Morvay Győző főigazgatónak érdemeit. Bejelenti, hogy a közgyűlés január közepén lesz, az elnöki megnyitót Szinnyei Ferenc alelnök mondja.

Az elnök a pénztáros megnyugtató jelentése után az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1938. december 10-én tartott felolvasó üléséről.

Elnök: Pintér Jenő. Titkár: Brisits Frigyes.

Tárgy: Kozocsa Sándor: Toldy Ferenc pályakezdeté.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1939. január hó 14-én tartott választmányi üléséről.

Elnök: Pintér Jenő. Titkár: Brisits Frigyes.

Az elnök bejelenti, hogy a választmányi ülést követő közgyűlés megválasztja az új tisztikart s a választmánynak harmadolás alá eső részét. A jelölőbizottság tagjai voltak: Gulyás Pál, Pitroff Pál és Clauser Mihály.

Ezután Gulyás Pál a jelölőbizottság nevében megteszi javaslatát az új tisztikarra és a választmány harmadára.

A választmány a javaslatot egyhangúlag elfogadja.

A titkári és pénztárosi jelentés után az elnök az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv

a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1939. január hó 14-én tartott közgyűléséről.

Jelen vannak: Pintér Jenő elnök, Szász Károly, Viszota Gyula alelnökök, a Társaság tisztviselői, választmányi tagjai, rendes tagjai (98) és nagyszámú közönség.

1. Viszota Gyula alelnök megnyitja a közgyűlést, üdvözli a megjelenteket s megállapítja a közgyűlés határozatképességét, majd felolvassa a beteg Szinyvei Ferenc alelnök elnöki megnyitóját.

2. Gulyás Pál „Hogyan készül a Magyar Írók új sorozata“ címen tart előadást.

3. Brisits Frigyes titkár jelentésében beszámol a Társaság 1938. évi életéről. Indítványozza, hogy a Társaság fejezze ki köszönetét a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úrnak a folyósított államsegélyért, továbbá a M. Tud. Akadémiának és Vojnovits Géza főtitkár úrnak az ülésterem állandó átengedéséért. Ezután tisztviselőknél és választmányi tagoknál a jelölőbizottság nevében előterjesztett sorát ajánlja a közgyűlésnek.

4. A közgyűlés a javaslatokat egyhangúlag elfogadja. (Új választmányi tagok: Bencze István, Edes Jenő, Fest Sándor, Helle Ferenc, Kovács Kálmán.)

5. Alszeghy Zsolt felolvassa a távollevő Oberle József ellenőr s a számvizsgáló-bizottság jelentését és javasolja, hogy a közgyűlés a pénztárosnak adja meg a felmentést.

6. A közgyűlés a javaslatot elfogadja s az egész tisztikarnak köszönetét fejezi ki munkájáért.

7. Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Agárdi László és Edes Jenő választmányi tagokat jelöli ki, megköszöni a tagok és a közönség érdeklődését és a gyűlést bezárja.

Felelős szerkesztő és kiadó: Alszeghy Zsolt, Budapest II, Hattyú-utca 7.)

30.073 — Királyi Magyar Egyetemi Nyomda Budapest. (F.: Thiering Richárd.)